

Udhëzues për të drejtat e punës në Kosovë

Qëllimi i këtij udhëzuesi është të ofrojë një pasqyrë të të drejtave të garantuara të punëtorëve në Kosovë në një mënyrë të qartë dhe të kuptueshme, si dhe të paraqesë mekanizmat mbrojtës në rastet e shkeljes së tyre. Në këtë mënyrë, ai do të kontribuojë në rritjen e ndërgjegjësimit publik dhe njohurive rreth të drejtave të punës në popullsinë në veri të Kosovës.

Udhëzuesi është menduar kryesisht për të rinjtë, punëtorët informalë dhe të gjithë personat që duan të informohen rreth të drejtave të tyre në botën e punës. Udhëzuesi ka një karakter ekskluzivisht informues, dhe për ndihmë ligjore të detajuar dhe individuale rekomandohet të kontaktoni institucionet kompetente ose ekspertët ligjorë të kualifikuar.

***"Kur puna është përmbushëse,
dinjitoze, kur respekton aftësitë tona
dhe ushqen talentet dhe shpirtin tonë,
ajo bëhet kënaqësi, e jo barrë."***

Ky Udhëzues i shkurtër mbi të drejtat e punëtorëve në Kosovë është realizuar në kuadër të projektit "Drejtësia@Punë: Promovimi i të drejtave të punës në veri të Kosovës", i cili u zbatua në periudhën nga 1 shtatori 2025 deri më 28 shkurt 2026, me mbështetjen e Fondit për Zhvillim në Komunitet (CDF).

Përmbajtja e këtij udhëzuesi shpreh vetëm pikëpamjet e autorëve dhe ACDC-së dhe nuk pasqyron domosdoshmërisht pikëpamjet e Fondit për Zhvillimin e Komunitetit (CDF) ose të ndonjë institucioni tjetër.

Hyrje dhe korniza ligjore

Të drejtat e punës në Kosovë përfaqësojnë një tërësi normash ligjore që rregullojnë marrëdhëniet midis punonjësve dhe punëdhënësve, me qëllim sigurimin e punës dinjitoze, sigurisë ligjore dhe mbrojtjes sociale. E drejta për punë, mbrojtja e barabartë dhe ndalimi i diskriminimit garantohen nga Kushtetuta e Kosovës^[1].

Burimi themelor i së drejtës së punës është E Drejta e Punës, e cila rregullon themelimin, kohëzgjatjen dhe ndërprerjen e marrëdhënies së punës, të drejtat dhe detyrimet e palëve kontraktuese, si dhe format e veçanta të mbrojtjes së punonjësve^[2]. Përveç kësaj, të drejtat e punës rregullohen edhe nga ligjet për mbrojtjen nga diskriminimi, barazinë gjinore dhe sigurinë e shëndetit në punë^[3]. Në këtë fushë, Kosova mbështetet edhe në standardet ndërkombëtare, veçanërisht në konventat e Organizatës Ndërkombëtare të Punës (ILO), të cilat përfaqësojnë themelin e legjislacionit modern të punës^[4].

Kontrata e punës

Kontrata e punës është themeli i çdo marrëdhënieje pune dhe instrumenti themelor i sigurisë juridike për punonjësit. Ligji përcakton se marrëdhënia e punës bazohet në një kontratë me shkrim, e cila duhet të përmbajë të gjitha elementet thelbësore të marrëdhënies së punës^[5].

Ligji bën dallimin midis një kontrate të përhershme si një formë standarde e punësimit dhe një kontrate me afat të caktuar, e cila mund të përdoret vetëm kur ekziston një arsye e justifikuar dhe e përkohshme për të^[6].

Elementet e detyrueshme të kontratës përfshijnë:

- përshkrimi dhe lloji i punës,
- vendi i punës,
- kohëzgjatja e kontratës,
- orët e punës,
- shuma e pagës,
- kushtet dhe afatet e përfundimit të punës.

[1] Kushtetuta e Kosovës, neni 49.

[2] Ligji i Punës i Kosovës, 03/L-212

[3] Ligji për mbrojtjen nga diskriminimi; Ligji për sigurinë dhe shëndetin në punë.

[4] Organizata Ndërkombëtare e Punës, konventat themelore.

[5] Ligji i Punës i Kosovës, Neni 10-15.

[6] Po aty.

Orari i punës, festat dhe pushimi

Orari i punës ndikon drejtpërdrejt në shëndetin dhe cilësinë e jetës së punonjësve. Ligji i Punës përcakton punë me orar të plotë prej 40 orësh në javë, me respektim të detyrueshëm të pushimit ditor dhe javor^[7].

Orari shtesë lejohet vetëm në rrethana të jashtëzakonshme dhe nuk duhet të përdoret si praktikë e rregulltë^[8].

Punonjësit kanë të drejtë të:

- një pushim ditor gjatë orarit të punës,
- pushim javor prej të paktën 24 orësh,
- kompensim shtesë për punë jashtë orarit.

Paga dhe fitimi minimal

Paga përfaqëson të drejtën themelore ekonomike të punonjësit dhe duhet të paguhet rregullisht, plotësisht dhe në përputhje me kontratën^[9]. Zbritjet e paligjshme nga paga nuk lejohen, përveç rasteve të parashikuara me ligj ose me pëlqimin me shkrim të punonjësit.

Paga minimale përcaktohet me vendim të Qeverisë së Kosovës dhe synon të mbrojë punonjësit nga shfrytëzimi dhe varfëria^[10]. Qeveria e Kosovës me Vendimin nr. 10/273, të datës 31 tetor 2025, përcaktoi shumën vijuese të pagës minimale:

• 425 euro bruto nga 1 janari 2026; • 500 euro bruto nga 1 korriku 2026: ^[11] ^[12]

[7] Ligji i Punës i Kosovës, Neni 20.

[8] Po aty., neni 21–25.

[9] Ligji i Punës i Kosovës, neni 56.

[10] Vendimet e Qeverisë së Kosovës për pagën minimale.

[11] Shih:

https://www.zeri.info/aktuale/607781/hyn-ne-fuqi-vendimi-i-qeverise-per-pagen-minimale-nga-janari-425-euro-dhe-500-euro-ne-korrik/?utm_source=chatgpt.com

[12] Shumat i referohen të ardhurave bruto dhe mund të jenë subjekt i ndryshimeve të mëtejshme nga vendimet e Qeverisë.

Pushimi vjetor dhe mungesat

E drejta për pushime është një nga të drejtat themelore sociale të punonjësve. Ligji garanton të paktën katër javë pushim vjetor të paguar^[13].

Përveç pushimit vjetor, punonjësit kanë të drejtë për:

- Pushim mjekësorë me certifikatë mjekësore,
- Pushim të paguar për arsye familjare dhe personale,
- Mungesë në rast lëndimi në punë.

Këto të drejta synojnë ruajtjen e shëndetit dhe aftësisë për punë të punonjësve^[14].

Pushimi i lehonisë dhe leja prindërore

Mbrojtja prindërore është një nga fushat më të rëndësishme të së drejtës së punës. Ligji u garanton grave të drejtën për pushim lindjeje deri në 12 muaj, me mbështetje të kombinuar financiare nga punëdhënësi dhe shteti^[15].

Gjatë shtatzënisë dhe pushimit të lehonisë, një gruaje të punësuar nuk mund t'i ndërpritet kontrata e punës, përveç rasteve të jashtëzakonshme të përcaktuara me ligj^[16]. Baballarët kanë gjithashtu të drejtë për leje të kufizuar atërore, e cila inkurajon një ndarje më të barabartë të përgjegjësisë familjare.

Dhuna me bazë gjinore dhe ngacmimi seksual në punë

Dhuna me bazë gjinore dhe ngacmimi seksual janë shkelje të rënda të të drejtave të punës dhe të njeriut. Ngacmimi seksual përfshinë çdo sjellje të padëshiruar verbale, joverbale ose fizike me natyrë seksuale që shkel dinjitetin e një punonjësi^[17].

Punëdhënësit kanë detyrimin të:

- parandalojnë dhunën dhe ngacmimin në punë,
- krijojnë mekanizma raportimi,
- mbrojnë viktimën nga hakmarrja.

Këto detyrime përforcohen më tej nga Konventa e Organizatës Ndërkombëtare të Punës nr. 190, e cila për herë të parë rregullon dhunën dhe ngacmimin në botën e punës në nivel ndërkombëtar.^[18]

^[13] Ligji i Punës i Kosovës, neni 26.

^[14] Po aty. Neni 27–32.

^[15] Ligji i Punës i Kosovës, neni 49.

^[16] Po aty.

^[17] Ligji për Barazinë Gjinore i Kosovës.

^[18] Konventa e Organizatës Ndërkombëtare të Punës, nr. 190 (2019.)

Mbrojtje nga diskriminimi

Diskriminimi në punësim dhe në punësim është i ndaluar në të gjitha fazat e marrëdhënies së punës, duke përfshirë punësimin, kushtet e punës, ngritjen në detyrë dhe ndërprerjen e punësimit^[19].

Bazat e mbrojtura përfshijnë seksin, gjininë, etninë, gjuhën, moshën, aftësinë e kufizuar dhe statusin familjar. Punonjësit që vuajnë nga diskriminimi kanë të drejtën e mbrojtjes gjyqësore dhe institucionale.

Siguria dhe shëndeti në punë

Kushtet e sigurta dhe të shëndetshme të punës janë një e drejtë themelore e punonjësve dhe një detyrim ligjor i punëdhënësve. Punëdhënësit janë të detyruar të marrin masa parandaluese për të zvogëluar rrezikun e lëndimeve dhe sëmundjeve profesionale^[20].

Kjo fushë është me rëndësi të veçantë në sektorët me rrezik të shtuar, siç janë ndërtimi, industria dhe shërbimet e sigurisë.

Përfundimi i marrëdhënies së punësimit

Ndërprerja e marrëdhënies së punës duhet të jetë e ligjshme, e justifikuar dhe e kryer me respekt për dinjitetin e punonjësit. Dorëheqja duhet të dorëzohet me shkrim dhe në përputhje me ligjin.

Pushimet e paligjshme nga puna mund t'i nënshtrohen mbrojtjes gjyqësore dhe dëmshpërblimit.

Sindikatat dhe kontratat kolektive

Punëtorët kanë të drejtë të organizohen lirisht në sindikata dhe të marrin pjesë në kontratë kolektive^[21]. Kjo e drejtë është një element kyç i dialogut social dhe mbrojtjes së interesave kolektive të punonjësve.

Mbrojtja institucionale dhe mjetet juridike

Punëtorët mund t'i mbrojnë të drejtat e tyre para Inspektoratit të Punës, gjykatave dhe Avokatit të Popullit të Kosovës^[22]. Efektiviteti i këtyre mekanizmave është me rëndësi thelbësore për zbatimin e legjislacionit të punës në praktikë.

[19] Ligji për Mbrojtjen nga Diskriminimi në Kosovë.

[20] Ligji për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë.

[21] Konventa e Organizatës Ndërkombëtare të Punës, nr. 87

[22] Ligji për Inspektoratin e Punës së Kosovës.

Pyetje të shpeshta dhe përgjigje (FAQ)

A duhet të kem një kontratë pune për t'u mbrojtur nga ligji? ▼

Jo. Edhe pse ligji përcakton që marrëdhënia e punës duhet të bazohet në një kontratë me shkrim, personi që në të vërtetë kryen punën ka të drejtë për mbrojtje ligjore. Nëse punoni me urdhër të punëdhënësit, gjatë orarit të caktuar të punës dhe për shpërblim, konsiderohet se ekziston një marrëdhënie pune.

A mund të më pushojë punëdhënësi pa shpjegime? ▼

Jo. Shkarkimi duhet të jetë i ligjshëm, i justifikuar dhe i dorëzuar me shkrim, në përputhje me ligjin. Shkarkimi me gojë ose i papritur pa arsye nuk lejohet. Ju keni të drejtë të kërkonit mbrojtje ligjore dhe verifikim të ligjshmërisë së shkarkimit.

A duhet të paguhem për orët shtesë? ▼

Po. Orët shtesë duhet të paguhen veçmas ose të kompensohen me ditë pushimi, në përputhje me ligjin. Orët shtesë të përhershme pa marrëveshje dhe kompensim nuk lejohen.

A është vonesa ose mos-pagesa e pagës shkelje e ligjit? ▼

Ju keni të drejtë për mbrojtje. Diskriminimi dhe ngacmimi seksual janë të ndaluara me ligj. Mund të kontaktoni punëdhënësin, Inspektoratin e Punës, Avokatin e Popullit ose gjykatën. Punëdhënësi është i detyruar t'ju mbrojtë.

Institucionet kompetente

Institucioni	Funksioni dhe kompetencat
Ministria e Financave, Punës dhe Transfereve	Ministria është përgjegjëse për hartimin dhe zbatimin e politikave në fushën e punës, punësimit dhe mbrojtjes sociale. Qytetarët mund t'i drejtohen kësaj ministrie për t'u informuar mbi legjislacionin në fuqi, të drejtat që rrjedhin nga marrëdhënia e punës, si dhe politikat publike në fushën e punës dhe mbrojtjes sociale.
Inspektorati Qendror i Punës	Inspektorati Qendror i Punës mbikëqyr zbatimin e Ligjit të Punës. Punonjësit mund t'i drejtohen në rast të mospagesës së pagave, punës pa kontratë, orëve shtesë pa kompensim, pushimit të paligjshëm nga puna, shkeljes së orarit të punës, si dhe në lidhje me sigurinë dhe shëndetin në punë. Inspektorati mund të kontrollojë punëdhënësin dhe të urdhërojë eliminimin e parregullsive.
Institucioni i Avokatit të Popullit të Kosovës	Institucioni i Avokatit të Popullit mbron të drejtat dhe liritë e njeriut të qytetarëve në lidhje me institucionet publike. Qytetarët mund t'i drejtohen Avokatit të Popullit në rastet e diskriminimit, shkeljes së të drejtave nga institucionet, mosveprimi nga autoritetet ose abuzimit me pozicionin zyrtar. Procedura është falas dhe nuk kërkon avokat.
Agjencia për Ndihmë Juridike Falas	Agjencia për Ndihmë Juridike Falas ofron këshilla ligjore, ndihmë në hartimin e parashtresave dhe përfaqësim para gjykatave dhe institucioneve për personat që plotësojnë kërkesat ligjore. Është veçanërisht e rëndësishme për qytetarët me të ardhura të ulëta që nuk mund të përballojnë një avokat, duke përfshirë rastet e shkeljes së të drejtave të punës.
Gjykata themelore në Mitrovicë	Gjykata themelore në Mitrovicë është përgjegjëse për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve të punës dhe civile, duke përfshirë kërkesat për paga të papaguara, shkarkime të paligjshme nga puna dhe shkelje të tjera të të drejtave të punës. Mbrojtja gjyqësore përdoret kur mosmarrëveshja nuk mund të zgjidhet përmes inspektimit ose mekanizmave të tjerë.

Kontaktet e institucioneve kompetente:

Institucioni	Telefoni	Email
Ministria e Financave, Punës dhe Transfereve <i>Rr. "Luan Haradinaj" p.n., 10000 Prishtinë</i>	+ 383 (0) 38 200 34 008	zkp.mf@rks-gov.net
Inspektorati Qendror i Punës <i>Rr. Qamil Hoxha No. 30, 10000 Prishtinë</i>	+ 383 (0) 38 200 26 041	Vesel.Zhinipotoku@rks-gov.net <i>Ushtrues detyre i Drejtorit Ekzekutiv, Vesel Zhinipotoku</i>
Institucioni i Avokatit të Popullit të Kosovës (zyra kryesore në Prishtinë): <i>Rr. "MIGJENI" nr. 21, 10000 Prishtinë</i>	+383 (0) 38 223 782	info.oik@oik-rks.org
Zyra Rajonale në Mitrovicën e Veriut <i>Rr. "Sami Frashëri" pn, Lagjia e Boshnjakëve,</i>	+ 383 (0) 45 455 319	
Agjencia për Ndihmë Juridike Falas - Zyra Rajonale e Mitrovicës <i>Rr. Sheshi Isa Boletini nr. 27,</i>	0800 11 777	Info.ANJF@rks-gov.net
Gjykata themelore në Mitrovicë <i>Rr. Filip Vishnjq, Mitrovicë Veriore</i>	+ 383 (0) 3820017732	gjthmitrovice@rks-gov.net

Puna dinjitoze nuk është privilegj, ajo është një

E DREJTË THEMELORE E NJERIUT

www.acdc-kosovo.org